БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 225 (8445)
СЕНТЯБРИИН 22
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1957 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТАРЯА ХУРЯАЛГА, ГҮРЭНДЭ ТУШААЛГА, ҮРЭҺЭ ХААЛГЫЕ ХАА ХААНАГҮЙ ОКТЯБРИИН 1 ХҮРЭТЭР СҮМ ДҮҮРГЭЕ

★ ★ ★

Лафетнэ жаткын машинистнууд энээнние уншагты

Үдэртэ 50 гаран гектар таряа хаданабди

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай МТС-эй механизаторнууд түрүүшынхеэ амяарлан хуряалга хэжэ захалһан байгаа. Тиихэдэ техникэ, зэмсэгүүдээршье үсөөн байдаг һэн. Мүнөө жэлдэ станциимнай лафетнэ жатка, подборщигуудые олоор абажа, механизаторнууднай амяарлан хуряалга үргэнөөр ябуулжа байна.

Мүнөө жэлдэ колхозуудта орооһото культурануудай 70 процентһээ доошо бэшэнь амяарлан хуряагдана. Бидэ мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ таряа хуряажа байнабди. Хуряалгын эхилһэнһээ хойшо лафетнэ жаткымнай агрегат нэгэшье һаатаагүй. Бидэ хуряалга эхилхэһээ хэдэн үдэр урда машина, техникэеэ һайса шалгажа бэлэн болгообди. Шэнэ абтаһан лафетнэ жаткаяа заабариин ёһоор обкатка хээбди. Лафетнэ жатка шэрэхэ «Беларусь» тракторнай һайнаар заһабарилагдаа һэн.

Агрегаднай мүнөө 10 гаран үдэр соо хадалга хэжэ байна. Энэ үедэ 105 гектар хара таряа, 300 шахуу гектар шэниисэ хадаабди. Дунда зэргээр үдэртэ 30—40 гектар хадагдана.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын хойноһоо ехээр оролдонобди. Хуряалгын эхилһэнһээ хойшо нилээд олон үдэр хура бороотой байжа, хүдэлмэридэмнай һаад болоо һэн. Тиигэбэшье, бидэ үдэртөөл 25—30 гектараа алдаагүйбди. Зарим үдэрнүүдтэ үдэһөө хойшо ажалда гарахадаа 25—27 гектар хадалга хэгшэ һэмди.

Мүнөө сэлмэг дулаан үдэрнүүд тогтожо, үдэртөө 50 гаран гектар хадагдана. Ажалай иимэ амжалта туйлахадаа нэн түрүүн хүдэлмэриин үдэрые дүүрэнээр хэрэглэхые оролдонобди. Жэшээнь, сентябриин 12-ой үдэр Ключик гэжэ газарта шэниисэ хадаабди. Эндэ полинь тэгшэ, тарьянай гараса үдхэн, метр шахуу үндэр байгаа. Үглөөгүүр 6 часта бодоод, машина, трактораа шалгажа, тоһодожо, бэлэн болгоод эгсэ 7 часта загон татажа эхилээбди. Хадалга хэхэдээ 16—18 сантиметр үндэрөөр, трактораа 3—4 скорость дээрэ ябуулжа хадаабди. Тиигэжэ һүниин 12 час болотор ажаллахадаа 52 гектар таряа сабшаа һэмди.

Тэрэнһээ хойшо бидэ үдэртэ 40—50 гектараа алдангүйгөөр хадалга хээд лэ байнабди. Үдэртөө багашаг бороогой һабирхада машинаяа зогсоодоггүйбди. Хюруугай унахадашье, үглөөгүүр эртэ бодоод ажалдаа гаранабди. Хэрбээ ехэ бороогой ороодхибол, машинаяа саг зуура байлгаад, полотногоо солоомоор хушадагбди, бороогой зогсоһоной һүүлдэ дахин хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлнэбди.

Бидэ олон гектар хадахын хойноһоо оролдохо зуураа ургасаяа гээлтэ хоролто багатайгаар хуряахые хүсэнэбди. Үндэр ургасатай, тэгшэ политой газарта хэзээдэшье олон гектар хадагдадаг. Тиимэ газарта тарьян ехээр гээгдэнэгүй, ехэ скорость дээрэ трактораа ябуулхада болохо. Мүнөө манай агрегат Кучугур гэжэ газарта хадалга хэнэ. Эндэ тарьянай ургаса һайншье һаа, газарынь налуу ташар юм. Тиимэһээ 1—2 скорость дээрэ хаданабди. Мүн набтар ургасатай газарта түргөөр ябуулангүй, баһал 1—2 скорость дээрэ хадахадаа гээлтэ бага байдаг.

Полиие дүрбэн талаһаань тойрожо хададаггүйбди, хододоо 2 талаһаань хаданабди. Заримдаа тарьянай ехэ хэбтэнхэй, гээлтэ хоролто ехээр гараха байгаа һаа, нэгэ талаарнь ябажа хаданабди. Тиихэдээшье үдэртөө 18—20 гектар хүргэгшэбди. Иигэжэ дүрбэн талынь тойронгүйгөөр хадалга хэжэ байхадаа загонуудые зүбөөр татаха хэрэгтэй юм. Бидэ таряае хоёр талаһаань тойрожо хадажа байхадаа хии холо тойрохогүйн тула нарихан ута загонуудые татанабди. Ехэнхидээ участогууд 3 таһалагдапа. Түрүүшын загон гол руугаа татагдажа досоошоо тойрогдоно, тиихэдэмнай хоёр талымнай загонууд ами аминдаа һалаад үлэдэг, тэрэнээ нара зүб тойрожо хаданабди. Иигэжэ загонуудые гаргахада машинын мөөрнүүдтэ тарьян дарагданагүй, хии тойролгонь үсөөн болоно, горючи, тоһо ехээр алмагдана. Подборщигооршье хуряахада зохид юм.

Бидэ мүнөө республикын түрүү машинистнуудтал адли лафетнэ жаткаяа тусгаар тааруулжа, хадагдаһан тарьянай залаануудые нэгэ тээшэнь харуулан ваалдань унагаанабди. Тиихэдэмнай тарьян ваал соогоо хатахадаашье түргэн, подборщигоор хуряахада зохид болоно. Иимэ түхеэрэлгэ хэхэдэ бүри бараг юм. Һөөмэй зэргэ үргэн, хахад метршье болохогүй ута хабтагай түмэрэй нэгэ талыень нугалан сохёод, хоёр шүрэбөөр зөөтдөнь бүхэлэн һуулгаабди. Полотно дээгүүр ерэһэн таряа тэрэ түмэрһөөмнай халбадан унахадаа, тарьянай толгой нэгэ тээшээ хараад унана.

Агрегаднай мүнөө жэлдэ 400 гектар хадалга хэхээр уялга абаа һэн. Мүнөө һаяын үдэрнүүдтэ абаһан уялгаяа дүүргэхэмнай. Бидэнэй ажаллажа байһан 1-дэхи тарьян ажалай бригадада хадагдаха тарьян дүүрээ, мүнөө 2-дохи бригадада ошожо ажаллахамнай.

С. Кварцов, машинист,
М. Калашников, тракторист,
Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС-эй 10-дахи тракторна бригадын лафетнэ жаткын агрегадай гэшүүд.

★

Республикын колхозууд болон совхозуудта гүрэндэ таряа тушаалгын ябаса тухай

1957 оной сентябриин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Тарбагатайн	83,8
Бичурын	76,3
Кударын	76,3
Түнхэнэй	68,6
Хориин	64,7
Прибайкальска	63,1
Хэжэнгын	47,2
Б-Кударын	42,8
Заиграйн	38,5
Закаменай	34,8
Ториин	30,1
Кабанскын	26,0
Мухаршэбэрэй	22,1
Баргажанай	15,9
Зэдын	13,9
Кяхтын	6,6
Яруунын	6,2

Амяарлан хуряалга—тусгаар һайн арга

«Заветы Ильича» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан манай тракторна бригадын механизаторнуудай, колхознигуудай оролдосото ажалынь һайн үрэ дүн харуулба. Мүнөө жэл колхоздомнай баян ургаса гаража, гектарай 20-ёод центнер тарьян абтаха гэжэ багсаагдана.

Хуряалга дээрэ лафетнэ жаткын агрегадта хуушанай механизатор Чагдар Гармаев һамгантайгаа, трактористаар Ендон Тарбаев хүдэлнэ. Тэдэнэй агрегат нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ, 16,5 гектар хадахын оронда үдэр бүхэн 20—25 гектар хүрэтэр сабшана.

Мүнөөдөө бригадын механизаторнууд хамта дээрээ 400-гаад гектар таряа хадаад, тэрэнээ суглуулан сохижо эхилээ. Энэ хүдэлмэридэ МТС-эй эрхим механизатор Гонгор Машеев ябана.

Д. Бадмаев, Ториин аймагай Бургалтайн МТС-эй тракторна 1-дэхи бригадын бригадир.

★ ★

Алхам бүридэ алдуу дутуунууд

Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряагаа тон ааляар тушаажа байна. Таряа тушааха түсэбөө аймагай түрүү колхозуудай дүүргэжэ байхада тус колхоз сентябриин 17-ной мэдээгээр тэрэнээ оройдоо 44 процент дүүргээд байнхай.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тоогууд дээгүүр таряа сэбэрлэлгын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Нэгэдэхи комплексно бригадын тоог дээрэ 1500-гаад центнер шэниисэ полиһоо оробошье нэгэшье центнерынь сэбэрлэгдээгүй, обоолоотой зандаа 17-дохи үдэрөө хэбтэнэ. Зернопульт, орооһо сэбэрлэдэг 2 машина байбашье, эдэнние хүдэлгэхэ электрын хүсэнэй үгы дээрэһээ ашаглагданагүй. Моторист нүхэр Базаров үдэр бүри эмдэрхэй двигательтээ носолдоһоор, халуун хүдэлмэриин үедэ хамаг ажал һаатуулжа байна. Комплексно бригадын бригадир нүхэр Дашинима Дашиев «колхозой правлени юу хэлэнэб» гэжэ шагнаархашоод, тоог дээрэхи хүдэлмэрие удариданагүй, үдэр бүри 10—15 хүнүүд юушье хэхэеэ оложо яда, миинтэ сагаа үнгэргэнэ.

—Эдэ хүнүүдэй тоог дээрэ ажаллаагүй хада, солоомо сомохыень ябуулхаяа яанат,—гэжэ бригадир Дашиевһаа һурахадамнай,—таряа хуряалгаяа дүүргээд, солоомоёо һүрилнэ бэзэбди,—гэжэ һанаа амаар харюусаа.

Дашиевай бригада таряа хуряалгын хүдэлмэрие задагай зайданаар угтаа гэхэдэ болоно. Мүнөө хуряалгын түлэг дундаа ябажа байхада һаял тоогоо заһажа эхилээ. Ороохо хадагалагдаха амбаарнуудтань дезинфекци хэгдээгүй, нүхэ сүбыншье һайса бүглэгдөөгүй байһаар. Алташа тосхон дээрэ ехэ тоог бии юм. Эндэ комбайнуудһаа ороһон тарьян тэрэ зандаа, сэбэрлэгдээгүй хэдэн обоохой, 1000 гаран центнер хэбтэнэ. Сентябриин 14—15—16-най үдэрнүүдтэ хамуурхануудые бариһан хоёр гурбан эхэнэрнүүдһээ бэшэ хүнүүд эндэ хүдэлөөгүй.

Мүнөө тарьян хүсэд эдеэшээд, зарим газарта һайража байна. Тиин комбайнуудай хүдэлмэрие түргэдхэхын орондо, зарим бригадирнууд комбайнернуудай хүдэлмэридэ һаад ушаруулна, саг соонь орооһыень зөөхэ машинануудые үгэнэгүй. «Дүүрэн бункер ороохотоёо машина хүлеэһээр хахад үдэрөө баранаб» гэжэ комбайнер Г. И. Савельев гомдолтойгоор хөөрэнэ. Мүн энэл гэмээр комбайнернууд С. Павлов, В. Федоров гэгшэд хүдэлмэриингөө ехэнхи сагые гээнэ.

Комбайнуудай хүдэлмэрие правлениин зүгһөө хинан шалгадаггүй дээрэһээ таряа хуряалга ехэхэн гээлтэ хоролтотойгоор ябуулагдажа байна. Комбайнер Иннокентий Палкин «С—4» комбайнаар суглуулан сохихо зуураа, хахад таряагаа газарта орхёод ябашана. Тэрэнэй хойноһоо квадратна метр бүридэ 70—100-гаад залаануудые оложо болоно. Энээниие бодоод үзэхэдэ гектар бүридэ 4—5 центнер таряагаа газарта орхино. Агроном Козулина поли дээгүүр үсөөн ябадаг, орооһо тарьянай гээлтэтэй тэмсэнэгүй. Мүн комбайнер Палкин солоомо суглуулха тэргэгүйгөөр ажаллана.

Культуг гэжэ газарта шэниисын поли дээгүүр ябахада сабшагдангүй үлэшэһэн залаанууд захаһаан харагдана. Полиин буланда үлэһэн таряа хадаха хүнүүдые табяагүй дээрэһээ, нилээд ехэ тарьян орхигдожо, трактор, комбайнуудай мөөрнүүдтэ дарагдан хосорно.

Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Рябов, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Митыпов иимэ баримтануудые һайса мэдэжэ байбашье, тэдэнние усадхахые оролдоогүй, бригадирнуудта шанга эрилтэ табинагүй.

Таряа хуряалгын урда тээ али олон суглаанууд дээгүүр полевой стануудые һайса түхеэрхэ гэжэ хашартараа хөөрэлдөө, гоё гоё тогтоолнуудые абаашье һаа, харин энэнь саарһан дээрээ үлэшөө. Культугай станда 30 механизаторнууд, колхознигууд байдаг. Эндэхи станние газаа тээһээнь харахада гоёхон томо байшан аад, доторынь ороходо энэ гэхэ юумэ хэгдээгүй, хооһон ханануудлэ байха. Уряа лозунг, плакадууд үгы, ханын газетэ тухай хэлэһэнэйшье хэрэггүй. Газетэ, журналнууд асарагдадаггүй. «Энэмнай стан бэшэ, харин орожо хонохо дал гээшэ» гэжэ үбгэн колхозник нүхэр Тимофеев зүбөөр лэ ёгтолон хэлэжэ байгаа һэн.

Алхам бүри ушардаг, хуряалгада хойшо татадаг эдэ алдуу дутуунуудые колхозой правлени, партийна организаци түргэнөөр усадхаха, Бичурынгаа түрүүшүүлһээ жэшээ абаха уялгатай.

А. Бушуев.

Таряа хуряалга, тушаалгые юундэ удааруулнаб

Байкало-Кударын аймаг таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгаар эгээл гээгдэнги аймагуудай нэгэниинь болоо. Сентябриин 20-ной мэдээгээр ороохо таряанайнь хахадынь тоогой ургаһаар. Мүн таряа тушааха түсэбэй миил 42,8 процентнь дүүргэгдээд байна.

Иимэ байдал эндэ яахадаа тохёолдооб гэхэдэ, партиин айком болон аймгүйсэдком нёдондонойнгоо алдууе дабтажа, таряа хуряалга, тушаалгые тон муугаар хүтэлбэрилнэ. Амяарлан хуряалгые хэхэ дурагүй, тэрэнние яажашье һаань удаауулха гэжэ оролдодог МТС-эй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга хэмжээ абанагүй, иимэ гээгдэнги бодолтой эбсэшоод байһаар.

Жэшээлбэл, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Болдогоев таряа хуряалга, тушаалгын халуун үедэ сушилкаяа задалжа, заһабари хэхыень байлгаһан байна. Тиихэдэнь, тоог дээрэнь ехэ тарьян сугларшоод, гутаха туйлдаа хүрэжэ байха юм.

Аймагай колхозуудай эгээ томонуудайнь нэгэн болохо Хрущёвой нэрэмжэтэ колхоз сентябриин 17-ной мэдээгээр гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө оройдоо 10,6 процент дүүргээ. Гэхэтэй хамта, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд таряа тушаалгые графигай ёһоор дүүргэхын тула бүхы хэмжээ абахабди, тиигэжэ үдэртөө 400 центнерһээ бага бэшэ таряа тушаахабди гэхэ мэтэ хооһон уялгануудые абаһан, гоё гоё үгэнүүдые хэлэһэн байха юм. Теэд мүнөө хадаа үдэртөө оройдоол 25—30 центнер таряа-гүрэндэ тушаана.

Байкало-Кударын аймагта амяарлан хуряалга тоогдоногүй

Энэ колхоздо таряа тушаалгын хүдэлмэри яахадаа удааруулнаб гэхэдэ, колхознигууд болон механизаторнуудай ажал хүдэлмэрие муугаар эмхидхэнэ. Сушилкануудынь удаан саг соо хүдэлнэгүй, эбдэржэ һаатана. Түхэреэн сүүдхэ соо ажал хүдэлмэринь эмхидхэгдээдүй. Колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Баженов) колхознигуудые таряа хуряалга, тушаалгада хабаадуулха тухай хүдэлмэри ябуулнагүй.

Тус колхозой тоог дээрэ мянгаад центнер тарьян суглараад байнхай. Теэд хэдэн хоног соо сэбэрлэгдээ, хатаагдаагүй байжа, гутаха боложо байна. Колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд «ажал хэхэ хүнүүд дутана» гэжэ хэлэхэ хэбэртэй байдаг. Теэд энэнь буруу. Юуб гэхэдэ, олохон колхознигууд бүхы хүсэ шадалаараа ажалланагүй. Зариманиинь үмсынгөө ажал хэжэ, ехэ сагаа барана.

МТС болон колхозуудай машина, техникэ муугаар ашаглагдана. Илангаяа Кабанскын МТС-тэ иимэ ушар үзэгдэдэг. Тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, хамагай түрүүндэ директорынь нүхэр Васильев амяарлан хуряалгые тоодоггүй байһаар. Тиимэһээ элдэб шалтагаан дурдажа, амяарлан хуряалгые ехээр хойшолуулһан байна. Энэ МТС-тэ комбайнуудые амяарлан хуряахаар болгожо түхеэрээгүй байшоо. Тиимэһээ хүсэд болоогүй таряанда комбайнуудые сэхэ оруулхадань, комбайнһаа гараһан тарьяниинь ехэ шииттэй, ногоон шахуу байна. Иимэ шанар муутай таряае тусхай кондицида хүргэжэ, гүрэндэ тушаахань бэрхэтэй. Лафетнэ жаткануудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэлэг болоогүй дээрэһээнь, биратай ажал хэгдэнэгүй. Зарим лафетнэ жаткანууд хэды болоод лэ эбдэржэ, олон үдэрөөр һаатана.

Партиин айком таряа хуряалга, тушаалгые түргэдхэхэ талаар бодото хэмжээ абажа, хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы ажалаа эрид һайжаруулжа, гүнзэгы гээгдэлһээ гараха ёһотой аад, биратай хубилалта хэнэгүй. Хүдөөгөөр, колхозуудаар ябажа, бодото ажал дээрэнь зохихо заабари үгэхэ ёһотой аад, партиин айкомойхид элдэб суглаа, хурал хэжэ сагаа үнгэргэнэ. Таряа хуряалга, тушаалгые ехээр удааруулжа байһан колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ, парторганизациин секретарьнуудта эрилтэ табинагүй.

Гадна хартаабха саг соонь малтуулха, городой организацинуудта бэлэдхэлэй сэнгээр худалдаха хүдэлмэрие аймагай партийна, советскэ органууд тон хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Энэ үедэ Байкало-Кударын аймагта таряа хуряалга, тушаалгые эрид түргэдхэхөөр аятай зохид саг болобо. Энэ сагые хүсэдөөр һамбаашалжа, таряа хуряалга, тушаалгаар гүнзэгы гээгдэлһээ гарахын тула партиин айком, аймгүйсэдком яаралтай хэмжээ абаха ёһотой.

И. Григорьев.

Энэ колхоз түрүүлжэ ябана

Түнхэнэй аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ. «Знамя», «Красный пахарь», Жуковай нэрэмжэтэ колхозууд амяарлан хуряалгаһаа айнгүй, тэрэнние саг соонь эхилээ юм. Эдэ колхозууд шэниисэеэ бүхыдэнь тооной амяарлан хадаад, үшөө овёсой заримыень хадажа байнхай.

Эндэхи Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Хырмыгенов, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Неугодников) таряа хатаалгые түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэһэнэй ашаар, гүрэндэ таряа тушаалгаар дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү гаража, партиин айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаба.

Мүн «Знамя» колхозойхид сүүлхэ бүри 400 центнер таряа гүрэндөө тушаана. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз. Култугай бэлэдхэлэй пунктда, мелькомбинадта хэдэн зуун центнер шэниисэ тушаагаад байна.

М. Андреев.

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа байгаа дүй дүршэл схэтэй комбайнер Мартемьян Гаврилов ажалай эрхим жэшээ харуулна. Тэрэ халаан соо 8 гектар таряа суглуулан сохихо аад, 25—30 гектар сохино.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер М. Гавриловай агрегат.
Л. Хайдуровай фото.

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

АЖАЛАЙ ЕХЭ АМЖАЛТА ТУЙЛАХАБДИ

гэжэ Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд найдамтайгаар мэдүүлнэ

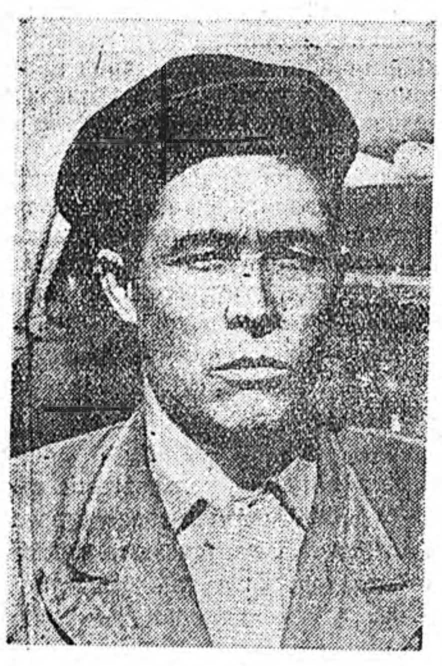
Колхозой түрүүшүүл

Ахалагша хонишон Бадмажап Сономов.

Комбайнер Мартемьян Гаврилов.

Жолоошон Александр Перевалов.

90 мянган пүүд таряа гүрэндэ тушаахын түлөө

Манай колхоз аймаг соогоо таряан ажал ехэтэй колхозуудай нэгэниинь юм. Тарилгынгаа газарые һайнаар элдүүрилэн, таарамжатай хаһа соо тарилга хэжэ, мүнөө жэл ороохо таряанай баян ургаса абажа байнабди. Колхознай хамта 4500 шахуу гектарай таряа хуряаха юм. Мүнөө эртын ороохото культурануудые хадажа дүүргээбди, дунда зэргээр гектар бүриһөө 10 гаран центнер ургаса абтана.

Мүнөө жэлдэ ороохото культурануудаймнай 60 процентнь амяарлан хуряагдаха юм. Хуряалгын үедэ олон механизаторнууд нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Бичурын МТС-эй 11-дэхи тракторна бригадын лафетнэ жаткын машинист нүхэр В. Афанасьев үдэртөө 16 гектар таряа хадахын орондо 25—30 гектар хүрэтэр хададаг. Энэ МТС-эй 9-дэхи тракторна бригадын комбайнернууд нүхэд М. Гаврилов, К. Пантелеев гэгшэд таряа хадалга, сохилго дээрэ үдэрэйнгөө нормые 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Бригадын тоогууд дээрэ ажал үдэр һүнигүй эмхидхэгдэнэ. Гүрэндэ таряа тушаалга һаадгүйгөөр ябана. Сентябриин 18 хүрэтэр 10200 центнер таряа тушаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди. Таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Эдэ бүгэдэ амжалта яажа туйлагданаб гэхэдэ, түбхын түрүүн механизаторнуудта һайн байра байдал түхеэржэ үгтөө.

Колхозой 3-дахи комплексно бригадын партийна группа (групп-парторгнь А. Перевалов) бригадын ажал хүдэлмэридэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдадаг.

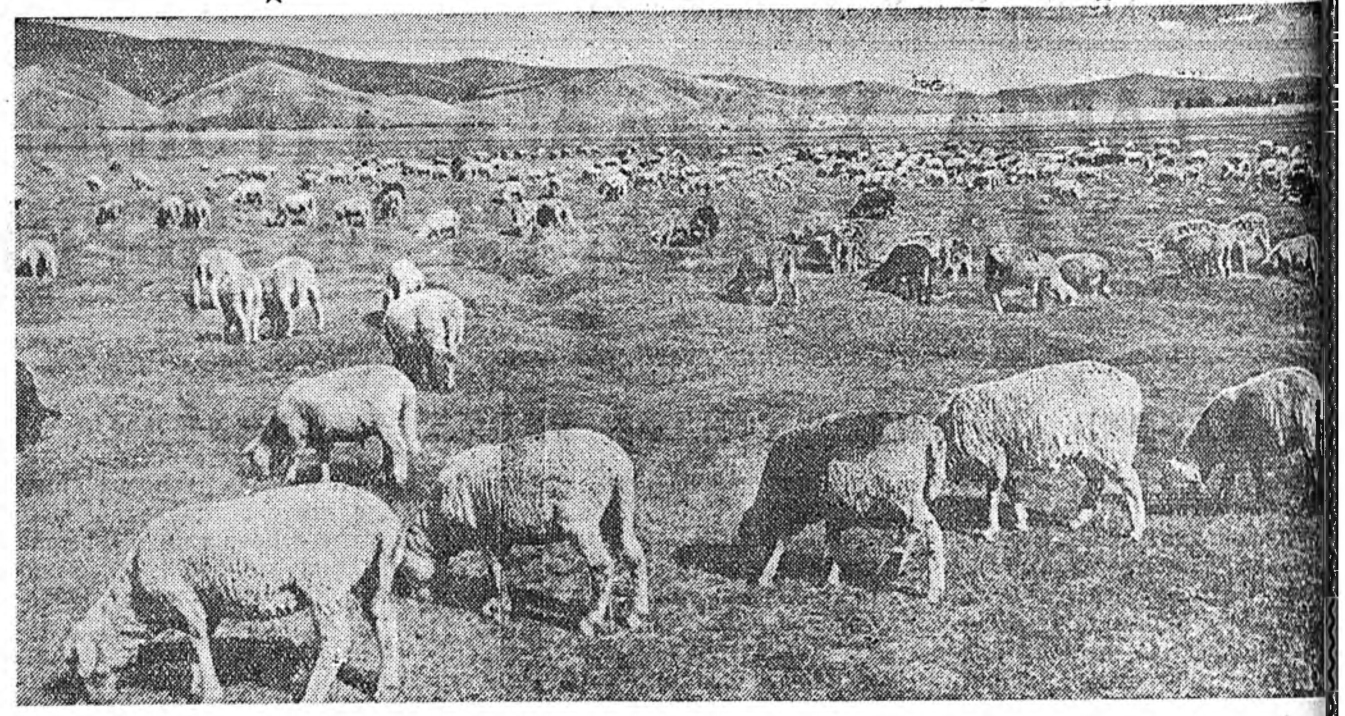
Мүнөө энэ бригадынхид ороохото культурануудаа хадажа дүүргээд, гүрэндэ таряа тушаалга амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Партийна организациин агитколлектив 20 гаран агитатортай. Тэдэ барандаа шахуу коммунистнууд, комсомолшуул юм. Мүнөө олохон агитаторнууд таряа хуряалгада хабаадалсана.

«Коммунизмын зам» гэжэ олон тиражтай газетэ һарадаа 2 дахин, 400 хэһэгээр гаргагдана. Энэ газетэдэ таряа хуряалгын ябаса тухай, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай һайса бэшэгдэдэг. «Дайшалхы хуудаһанууд» бригада бүхэндэ үдэр бүри гаргагдана, «Молния» гэжэ сатирическэ хуудаһан 7 хоногтоо 3 дахин гаргагдадаг.

Мүнөө жэл манай колхоз 90 мянган пүүд таряа гүрэндэ тушааха юм. Тэрэ тоодо 30 мянган пүүд таряа түсэбһөө гадуур тушаахабди. Энэмнай Агууехэ Октябриин һайндэртэ бариха ажалаймнай бэлэг гээшэ.

Г. Санжиев,
Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой парторг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үбэлэй хурьгад бэлшэжэ ябана.

Тоо баримтанууд

✦ Ара Хэрээтын ажалшад совет засагай үедэ культурнаар, баян дэлгэрээр ажаһуудаг болонхой. Айл бүхэндэ радио дуугардаг, электрын гэрэл ялардаг. Олохон колхознигуудай бүлэ мотоцикл, велосипед, оёдолой машинатай болонхой.

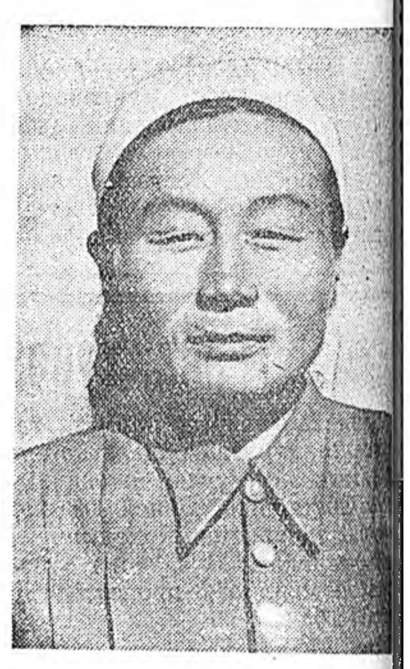
✦ Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхидой ажаһуудаг газарта долоон жэлэй һургуули, гурбан эхин һургуули, медицинскэ пункт, дүрбэн клуб, сельпо болон 4 магазин гэхэ мэтэ эмхи зургаанууд хүдэлнэ.

✦ Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозой центр, комплексно бригадануудта шэнэ шэнэ гэрнүүд, малай байранууд, үйлэдбэриин барилганууд бүтээгдэнэ. Гансахан мүнөө жэлдэ малай типовой 3 байра баригдажа бэлэн болоо, культурын хоёр дабхар байшан бодхоогдожо байнхай.

Колхозой түрүүшүүл

Комплексно бригадын бригадир Цыб... доржо Итыгилов.

Һаалишан Санжа Самбаева.

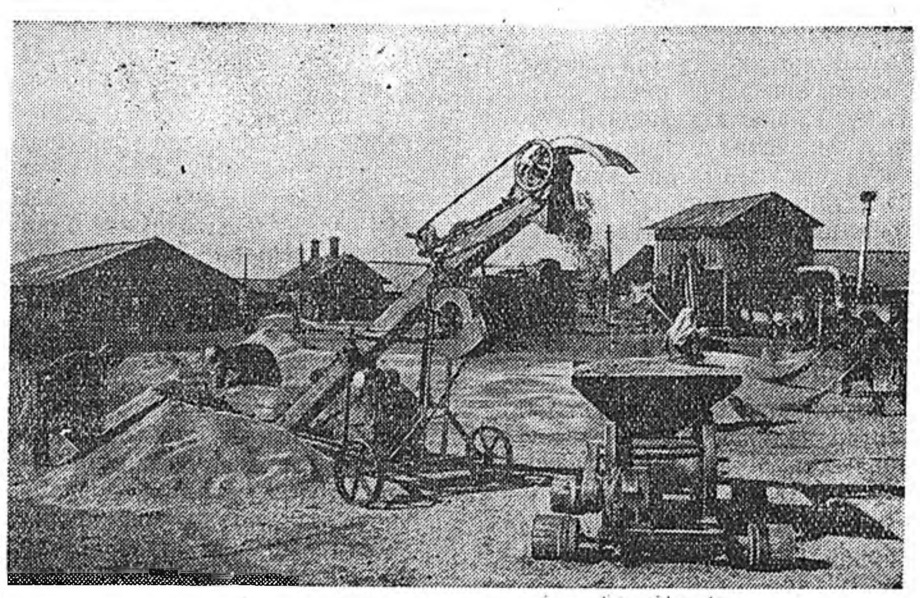
Залуу һаалишанай жэшээгээр

Агууехэ Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, һү һааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур һү һаажа байһан һаалишад олон. Жэшээнь, залуу һаалишан Санжа Самбаева 15 үнеэнһээ 14 тугал абажа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлээ. Үнеэн бүриһөө 1830 литр һү һааба.

Санжа Самбаеваһаа жэшээ абан хүдэлжэ, һаалишад Женя Перевалова 8 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1316 литр, Серафима Сафонова—1271 литр һү һаагаа.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой правлени түрүү һаалишад, малшадтаа нэмэлтэ түлбэри болгон тусхай шангуудые үгэдэг.

Д. Номинов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой дүрбэдэхи бригадынхид зернопультаар таряа сэбэрлэжэ байна.

Хонидоо олошоруулнабди

Энэ жэлдэ колхознай түсэбэй ёһоор 6760 хонитой байха аад, 7520 толгой хонитой болообди. Энэ хадаа нёдондонойхидо орходоо 32,6 процентээр дээшэлһэн болоно. Мүн хонин бүриһөө хоёр килограмм хахад нооһо хайшалхын орондо дунда зэргээр гурбан килограмм хайшалагдаа. Гүрэндэ нооһо тушааха түсэб 130 процент дүүргэгдээ һэн.

Би нёдондо жэлдэ хаража байһан хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалжа, зуун эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абаад, шэнэ түрүү кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ, хонин һүрэгтөө табиһан байхаб. Зургаадахи табанжэлэй эсэстэ колхозоймнай хонид 13 мянган толгой шахуу болгогдохоор хараалагдана. **Б-Ж. Сономов,** хонишон.

Уялгаяа үлүүлэн дүүргээбди

Өөрынгөө тупалагша Иван Сафоновтой «С-4» комбайнаар таряа хадажа байнабди. Манай агрегат хамтадаа 300 гектар таряа хадаха уялга абаа һэн. Мүнөө 350 гектар таряан хадагдаа.

Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө үүрэй сайхын урда гээ бодожо сайлаад, хоюулаа комбайнаа шалгаад, заһабарилха юумыень түргэн заһаад, хүдэлмэрилжэ эхилнэбди. Тиихэдээ хэн машинынгаа ямар частьнуудые шалгахаб, заһахаб гэжэ тодорхойлогдонхой байдаг юм.

Үглөөгүүр шүүдэртэй, таряанай нойтон байхадань комбайнаа аалишагаар ябуулжа хадахада зохистой. Машинаяа баһлгангүйгөөр, ябууд дундань ээлжээгээр эдеэлээд хүдэлмэрилхэдэ бүтээсэ ехэтэй болоно. Таряае ургаһан шэгрүүнь, доогуур хадахада һайн.

Комбайнһаа таряа зөөлгэ, шэрэлгын һайнаар эмхидхэгдэһэнэй ашаар һаадгүй хүдэлнэбди.

Мүнөө халаан соогоо 25—30 гектар таряа суглуулан сохинобди. Саашадаа бүри эршэмтэйгээр хүдэлжэ, таряа хуряалгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхээр зоригжонхойбди.

Мартемьян Гаврилов, комбайнер.

Социалистическэ мүрысөөнэй хүсэн

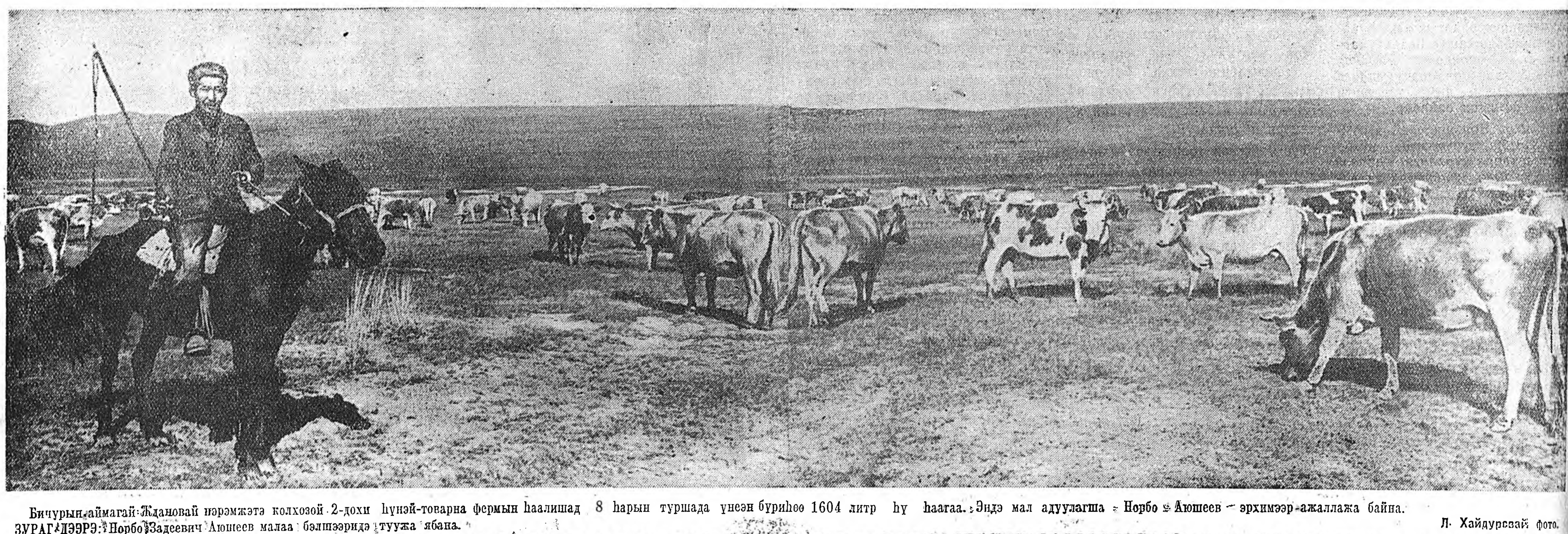
Би машинын жолоошоноор үнихэнэй ажаллажа байнхайб. Мүнөө жэл таряа тушаалгада 10 хоногой туршада ябаад, 800 центнер таряа бэлэдхэлэй Харланай пунктда абаашажа тушаабаб. Колхозоймнай ехэ тоог дээрэһээ бэлэдхэлэй пункт хүрэтэр 50-яад километр зайтай байбашье һаань, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, үдэртөө гурба дахин ябанаб.

Машинаяа һаад тойбогүйгөөр, түргэнөөр ябуулхын тулада саг үргэлжэ оролдолго, анхарал гаргаха хэрэгтэй. Гол гол частьнуудыень ходо хаража, шалгажа, саг соонь тоһодожо ябадагбди. Заабол запасной частьнуудтай ходоо ябаха шухала. Машинынгаа эбдэрээшье һаа, таряа ашаха, буулгаха үедэнь заһадаг, эдеэлжэ үрьдидэг байнаб.

Таряа тушаалтые богони болзорто дүүргэхын түлөө манай жолоошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ, правлениин, парторганизаци и ц н дамжуулгын Улаан тугхание абанхайб.

Колхознай энэ жэлдэ 5 мянган центнер таряа түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааха нь. Энээниие дүүргэлсэхын түлөө бүхы хаба шадалаараа ажалланаб.

А. Перевалов, колхозой шофёр.

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи һүнэй-товарна фермын һаалишад 8 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1604 литр һү һаагаа. Эндэ мал адуулагша Норбо Аюшеев эрхимээр ажаллажа байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Норбо Задеевич Аюшеев малаа бэлшээридэ туужа ябана.

Л. Хайдурсвай фото.

Түрэл орон доторнай

Советскэ засагай жэлнүүдтэ Новосибирск хадаа экономикын, соёл болбосоролой ехээр хүгжэһэн город болонхой.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: городой гол үйлсэ болохо Улаан проспект харуулагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

Анха түрүүн колхоз байгуулагшадта пенси үгтэнэ

Хмельницкэ областьдохи Хвощевко гэжэ һууринда Александр Матвеевич Григорчук ажаһуудаг. Энэ хүн революциин урда тээ помещигэй зарсаар хүдэлмэрилһэн юм. Революциин һүүлээр хүнүүдэй хамтын ажалтай болохо эхилхэдэ, Григорчук Хвощевко гэжэ түрэһэн нютагтаа бусад нүхэдтэеэ хамта колхоз байгуулһан байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Александр Матвеевич Межинскиин нэрэмжэтэ өөрынгөө колхоздо ото шахуу хүдэлөө. Мүнөө колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр А. М. Григорчук пенси абаха болоо.

Менжинскиин нэрэмжэтэ колхозые анха түрүүн байгуулалсаһан 10 хүнүүдтэ һара бүридэ тус тустань 10-һаа 15 хүрэтэр ажалта үдэр бэшэгдэнэ. Берездовско районой Шевченкын нэрэмжэтэ колхозой түрүүшын 15 гэшүүн бүхэли наһан соогоо пенси абажа байха болоо.

(ТАСС).

Памирай эгээл үндэр оройдо гараба

«Буревестник» гэжэ спортивна обществын 10 альпинистнүүд олон үдэрэй туршада хүсэд нэтэрүүгээр ябаһанайнгаа һүүлээр манай орон соо эгээл үндэр газар — Сталинай пик дээрэ гараа. Энэ хада 7495 метр үндэр юм. Эдэ альпинистнүүд манай ороной түүхэдэ дүрбэдэхеэ Сталинай пик дээрэ гараа. Энэ ехэ спортивна илалтаяа альпинистнүүд Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо зорюулна. (ТАСС).

А. Е. Люсковагай шэнэ амжалта

Вологдагай областьдо «Буденновец» гэжэ колхоз бии. Энэ колхозой гахайн фермые орон дотороо суутай гахайшан А. Е. Люскова толгойлдог. Мүнөө энэ фермэ Октябриин 40 жэлэй хүндэлэлдэ ябаһан уялгаяа дүүргэбэ. Эхэ гахай бүриһөө 28 поршоонхо абтажа түлжүүлэгдээ, хахалгадаг газарай 100 гектар бүридэ 30 гаран центнер мяхан абтаа. Түсэбһөө гадуур 2 дахин олон — 300 толгой үүлтэртэ поршоонхонууд гүрэндэ тушаагдаа.

Мүн нэгэ эхэ гахайһаа ехэ олзо ородог болоо. Тусхайлбал, фермэ дээрэ үдэһэн гахай бүхэнһөө колхоз жэлэй туршада 10 мянган түхэриг олзо оруулдаг байгаа. Мүнөө фермын гахайшад гахай бүриһөө 14 мянган түхэриг мүнгэ оруулаад байна. Бүхы жэлэй туршада тэдэнэр 18 мянган түхэриг оруулхаар хараална. Бага концентрадтай, үнэгүй тэжээлые гахайнуудта эдюулһэнэй, мүн гахайнуудай айхабтар олон поршоонхо гаргадаг болоһоной, ашаар иимэ ехэ олзо доход оруулагдана.

(ТАСС).

Ворошилов городто шэнэ дээдэ һургуули нээгдэбэ

Ороноймнай зүүн зүгтэ байдаг Ворошилов городто Ярославлиин хүдөө ажахын институт зөөжэ ерээ. Энэ институдта агрономическа болон зоотехническэ хоёр факультет бии. Сентябриин 10-һаа нэтэдэхи курсда мэдүүлгэ барилга эхилбэ. Һуралсалай жэл октябриин 15-һаа эхилхэ байна.

Приморско түмэр замай управлениин урдань байһан 3 дабхар томо байшан соо шэнэ институт байрлаа. Һуралсалай-туршалгын хүдэлмэри ябуулхынь тулада 3000 шахуу гектар газар институтда үгтөө.

(ТАСС).

Гэрэй шэнэ холодильник

«Саратов-2» гэжэ маркын багахан хэмжээнэй, зохидхон, гэрэй холодильник мүнөө суута гаранхай.

Саратовай конструкторнууд «ДХ-175» гэжэ гэрэй шэнэ холодильник дархалжа байна. Энэ шэнэ холодильнигынь «Саратов-2»-һоошье, мүн хилын саанахи олон гүрэнүүдэй холодильнигуудһаашье ехэ һайн шанартай. Тэрээнэй эгээл һайн юумэнынь юуб гэхэдэ, тэрэ холодильник соо 175 литр хэмжээнэй юумэн багтаха байна. Энэнь урдын холодильнигта орходоо хоёр дахин ехэ юумэ багтаажа шадаха гээшэ. Гэхэтэй хамта, «ГХ-175» хэмжүүрээрээ оройдоол багахаар ехэ болоо, тиихэдэ тэрээнэй шэгнүүрынь миил 11 килограмм юм. Шэнэ холодильник оройдоол 75 ватт электроэнерги эдидэг, харин хуушан холодильнигнай 130 ватт энерги гаргашалдаг байһан гээшэ. «ГХ-175» холодильнигые бүтээхын тулада «Саратов-2» гээшэдэ орходоо 25 килограммаар бага металл гаргашалагдана. Энэ шэнэ холодильнигые термопласт гэжэ шэнэ техническэ материалһаа бүтээдэг байна.

«ГХ-175» холодильнигай сэнгынь хуушан холодильнигайхидал адли. Энэ жэлдэ түрүүшын мянган шэнэ холодильник бүтээгдэхэ. Харин хойто жэлдэ хэдэн олон мянган иимэ холодильнигууд Саратовта бүтээгдэдэг болохо юм.

(ТАСС).

Хилын саанахи уранзохёолшодой номуудта захил эхилээ

Уранһайханай литературын гүрэнэй хэблэл Полышын эгээл ехэ, эгээл суутай уранзохёолшодой нэгэн Стефан Жеромскиин зохёолнуудай шэлэгдэмэлынь 4 томоор ород хэлэн дээрэ гаргахань. Энэ уранзохёолшын бэшэһэн номуудые гансал Полышын хүн зон бэшэ, харин хилын саанахи олон хүн уншанад.

1957—1959 онуудай туршада Анатоль Франсын зохёолнууд 8 томоор хэблэгдэжэ гарахань. Урдань 14 томоор гараха гэжэ хараалагдаһан бүхы зохёолнуудынь мүнөө энэ 8 том соо багтаагдаха. Уранһайханай зохёолнуудһаа гадна, Анатоль Франсын бэшэһэн уранзохёолнууд тухай статьянууд, «Латинский гений» гэжэ суглуулбариһаа абтаһан болон бусад шэлэгдэмэл статьянуудынь хэблэгдэхэ. Мүн Анатоль Франсын бэшэһэн бэшэгүүд эдэ томууд соо оруулагдаха.

Эдэ хоёр зохёолшын номуудта захил абтажа эхилээ.

(ТАСС).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси дээрэ

Буу зэбсэг хуряаха талаар абтаха зарим хэмжээнүүд тухай Советскэ правительствын меморандум

Буу зэбсэг хуряаха асуудалые һайнаар шиидхэхые Советскэ правительство оролдоно гэжэ меморандум соо хэлэгдэнэ. Энэ хадаа зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг горьтойгоор хороохо, гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ атомна зэбсэгые гарган хүсэдөөр хорихо ябадалда хүргэхэ байна. Буу зэбсэг хуряаха талаар үргэн ехэ хэмжээнүүдые абаһаа США, Англи болон Франциин арсадаг байһые хараадаа абан, Советскэ правительство хадаа буу зэбсэг хүсэдөөр хуряаха тухай хэлсээнүүдэй баталагдахын урда тээ доро дурсагдаһан гуримуудта үндэһэлэн зарим хэмжээнүүдые абаха тухай үгэеэ ойлголсохые дурадхана.

США-гэй, СССР-эй болон Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүдые 1—1,5 миллион хүн хүрэтэр, Англиин болон Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдые 650 мянган хүн хүрэтэр хороохо тухай хэлсээ баталбал бүхы гүрэнүүдэй аюулгүй байдал сахиха хэрэгтэ ехээр тааралдаха һэн гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Тус асуудалаар алишье таладаа тааруу хэлсээ баталха хэрэгтэ туһалхые эрмэлзэжэ байһан дээрэһээ зэбсэгтэ хүсэнүүдые 3 дахин һубаруулжа хороохо тухай США-гэй правительствын дурадхаһые Советскэ правительство зүбшөөнэ гэбэл, нэгэдэхи ээлжээндэ США ба СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые 2,5 миллион хүн хүрэтэр, хоёрдохи ээлжээндэ —2,1 миллион хүн хүрэтэр, гурбадахи ээлжээндэ—1,7 миллион хүн хүрэтэр хороохо.

Англи, Франци тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэ гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые түрүүшын ээлжээндэ 750 мянган хүн хүрэтэр, хоёрдохи ээлжээндэ 700 мянган хүн хүрэтэр, гурбадахи ээлжээндэ 650 мянган хүн хүрэтэр хороохо гэжэ дурадхагдана.

Советскэ правительство хадаа бүхы гурбан ээлжээнэй үедэ буу зэбсэг хуряаха асуудалаар гүрэнүүдэй хоорондо баталагдаха хэлсээнэй ёһоор зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороолгын нэгэ шатаһаа нүгөөдэ шатада оролго хэлсээгээр хараалагдаагүй ямар нэгэн эрилтэһээ дулдыдаха ёһогүй гэжэ тоолоно.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо нэгэдэхи ээлжээнэй үедэ юрын буу зэбсэгүүдые 15 процентээр хорообол эгээн лэ таатай гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Гэхэтэй хамта, Советскэ правительство хадаа тус асуудалаар США-гэй болон бусад баруун гүрэнүүдэй баримталдаг бодолые хараадаа абан, хороогдохо зэбсэгүүдэйнгээ тодорхой списогүүдые бэе бэедээ үгэлсэдэг байха тухай США-гэй дурадхалые гол түлэб зүбшөөнэ гэжэ меморандум соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Сэрэгэй бюджедүүдые хороохо тухай хэлэхэ болоо һаа, зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон буу зэбсэг хуряалгын түрүүшын ээлжээндэ тэрээниие 15 процентээр хорообол таарамжатай гэһэн һанал бодолые Советскэ правительство баримтална.

Атомна зэбсэг хорихо тухай меморандум соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Атомна болон водородно зэбсэгүүдые хүсэдөөр, заабол хорихые мүнөө дээрээ баруун гүрэнүүдэй арсадаг байһые хараадаа абан, Советскэ правительство хадаа ямаршье түхэлэй атомна болон водородно зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо авиационно бомбонуудые, атомай болон водородой хүсөөр холо ба дүтэшье һүрэдэг ракетэнүүдые, атомна артиллери гэхэ мэтые хэрэглэхэгүйбди гэһэн уялга тангариг бүхы дэлхэйн арадуудай үмэнэ түрүүшын алхам болгон гүрэнүүдэй абахыень дурадхана. Эдэ хэмжээнүүд зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон юрын буу зэбсэгүүдые хороохо түрүүшын ээлжээнэй бэелүүлэгдэжэ эхилхэдэ хүсэндөө орохо зэргэтэй.

Тус асуудалаар хэлсээнэй баталагдахын урда тээ ядерна зэбсэгтэй болоһон оронууд хадаа эдэ зэбсэгүүдые хэрэглэхэгүйбди гэһэн уялга тангариг түрүүн табан жэлэй болзороор бэедээ даажа абаа һаань таарамжатай гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Дурсагдаһан табан жэлэй болзорой үнгэрһэнэй һүүлээр энэ асуудал ООН-до дахяад хаража үзэгдэхэ гэжэ Советскэ правительство хараадаа абана. Ядерна зэбсэг хэрэглэхэһээ гүрэнүүдэй арсаһан тухай саг зуурын энэ хэлсээн хадаа буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудаар, тэрэ тоодо гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ гарган ядерна зэбсэг хүсэдөөр хорихо тухай асуудалаар бүри үргэн ехэ хэлсээ баталхада таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо байна.

Атомна болон водородно зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээе буу зэбсэг хуряаха бусад асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсохо хэрэгтэй холбонгүйгөөр баталха шухала гэжэ Советскэ правительство урда мэтэ тоолоно гээд, меморандум соо хэлэгдэнэ.

Атомна болон водородно зэбсэг туршалгые болюулха тухай асуудалай шухала байһые хараадаа абан энэ асуудалые Генеральна Ассамблейн XII сессиин зүбшэхэ зүйлдэ тусгаар асуудал болгон табиха шухала гэжэ Советскэ правительство тоолоно.

Буу зэбсэг зарим зэргээр хороохо ябадал хараалһан хэлсээнэй дүүргэлтэ уласхоорондын зохихо хиналта доро бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ меморандум соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Хиналта хэхэ үүргые, Советскэ правительствын урда тээнь дурадхаһанай ёһоор, Аюулгүйн Соведэй гэшүүдэй хэлсэжэ байгуулһан тусхай орган бэелүүлжэ шадаха байна.

Буу зэбсэг хуряалтын түрүүшын ээлжээнэй үедэ гүрэнүүдэй газар дээрэхи томо портнуудта түмэр замай бэлшэрнүүдтэ, ехэ харгынууд дээрэ али талаһаа байгуулагдаһан хиналтын постнууд зэбсэгтэ хүсэнүүдэй болон буу зэбсэгэй аюултай ехээр суглуулагдахагүйн хойноһоо хинажа байха ёһотой гэжэ оруулһан дурадхалаа Советскэ правительство баримталһан зандаа. Хиналтын постнуудые байгуулха газарнууд нэмэлтэ хэлсээнэй ёһоор тодорхойлогдохо болоно. Мүнөө буу зэбсэг хуряаха талаар имагтал зарим хэмжээнүүдэй абтаха байһан туладань тэрээндэ тааралдуулан хиналтын постнуудые байгуулха тухай асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой. Буу зэбсэг хуряаха түрүүшын ээлжээнэй үедэ зохилдуулан Советскэ Союзай баруун хилэ шадарай районуудта, Франциин, Великобританиин, тэрэшэлэн Хойто-Атлантическа союзда, Варшавска договорто хабаададаг бусад гүрэнүүдэй газарнууд дээрэ, мүн США-гэй зүүн талын хубида хиналтын постнууд байгуулагдаха зэргэтэй.

Агаарһаа фотобуулгабари хэгдэхэ зонодо ородог бусад гүрэнүүдэй (тэдэнтэй хэлсэжэ) газар дээрэ хиналтын постнуудые байгуулхада болохо байна.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон буу зэбсэг хуряалгын хоёрдохи ба гурбадахи ээлжээнэй үенүүдтэ аэродромууд дээрэ хиналтын постнуудые эмхидхэхэ гэжэ дурадхагдана.

Агаарһаа фотобуулгабари хэлгэ гэнтэ добтолго хэхэ ябадалые уридшалан зайсуулжашье, буу зэбсэг хуряалгын хойноһоо зохихо хиналта хангажашье шадахагүй гэжэ Советскэ правительство урда мэтэ тоолоно. Агаарһаа фотобуулгабари хэхэ тухай асуудалаар США-гэй, бусад баруун гүрэнүүдэй баримталдаг хараа бодолой буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээ баталха хэрэгтэ тохёолдодог бэрхэшээлнүүдэй нэгэн болохо байһые хараадаа абан, Европодо болон Алас Дурна зүгтэ агаарһаа фотобуулгабари хэхэ зононуудые тогтоохо тухай асуудал хаража үзэхөөр бэлэн байһанаа Советскэ правительство элишэлэн мэдүүлһэн юм. Буу зэбсэг хуряаха асуудалаар 1956 оной ноябриин 17-до, 1957 оной мартын 18-да, 1957 оной апрелиин 30-да Советскэ правительствын оруулһан дурадхалнууд соо, подкомитедтэ хабаададаг оронуудай үзэмжэдэ Советскэ правительствын табиһан бусад документнүүд соо агаарһаа фотобуулгабари хэхэ зононууд тодорхойлон хараалагдаһан байна. Советскэ правительство хадаа дурсагдаһан дурадхалнуудаа баримталһан зандаа.

Хэрбээ гүрэнүүдэй мэдэлдэ хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгтэй болон тэрэниие ошохо газартань хүргэхэ мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдтэй, олон миллион армитай байгаа гээшэ һаань, ээрхэг түримхэй добтолго гэнтэ хэхэ ябадалые агаарһаа фотобуулгабари хэлгэ уридшалан зайсуулжа шадахагүй гэжэ үшөө дахин онсолон тэмдэглэхые Советскэ правительство хүсэнэ.

Ядерна зэбсэг хорихо, гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон буу зэбсэгые горьтойгоор хороохо, бусад гүрэнүүдэй газар дээрэхи хариин оронуудай сэрэгэй базануудые усадхаха ябадал уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулха, гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэдэг болохо эрхэ байдал бии болгохо хэрэгтэ тон шухала удхашанартай.

Энээнтэй дашарамдуулан Советскэ правительство хадаа бусадай газар дээрэхи хариин гүрэнүүдэй сэрэгэй базануудые усадхаха тухай асуудал хаража үзэхые, хаматай түрүүндэ буу зэбсэг хуряаха хэмжээнүүдые абалгын түрүүшын ээлжээнэй үедэ тэдэ базануудай ямарнуудайнь усадхагдаха тухай үгэеэ ойлголсохые дурадхана.

Германиин газар дээрэ байһан США-гэй, СССР-эй, Англиин болон Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбанай нэгэ хубиие гү, али хэлсэжэ тогтоогдоһоной ёһоор, ондоошье хэмжээгээр хороохые Советскэ правительство мүн лэ дурадхана.

НАТО-до хабаададаг оронуудай газар дээрэ байдаг США-гэй, Англиин, Франциин зэбсэттэ хүсэнүүдые, Варшавска договорто хабаададаг оронуудай газар дээрэ байһан СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай үгэеэ ойлголсоо һаа, уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые һулаpуулха хэрэгтэ ехэ удхашанартай байха һэн гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Эдэ оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэды шэнээнээр хороожо болохо байһан тухай саашадаа хэлсээнүүдые хэжэ тодорхойлжо болохо байна.

Советскэ Союзда болон бусад зарим оронуудта абтаһан хуулинууд шэнги, тиимэ хуулинуудые зохихо гүрэнүүдтэ гаргажа, мүн сэрэгэй номһол хэхэ ябадал болюулха зорилгоор бусад хэмжээнүүдые абажа, дай хэхые идхан номнодог ябадалые усадхаха гээшэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа һайжаруулха, уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулха хэрэгтэ ехэ удхашанартай гэжэ Советскэ правительство тоолоно.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй комиссиин, тэрэнэй подкомитедэй составые үргэдхэхэ гэжэ Советскэ правительство меморандумай түгэсхэлдэ дурадхана. Юуб гэхэдэ, бүхэли түбинүүд, Ази, Африка, Латинска Америка буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээнүүдтэ хабаадалсадаггүй байна бшуу.

Ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэгүй тушаа гүрэнүүдэй абаһан уялга тухай резолюци

Генеральна Ассамблей,

Сэрэг дай хэхэ зорилгоор ядерна буу зэбсэгые хэрэглэлгэ хүн түрэлтэниие айхабтар ехэ гасалан хохиддолдо оруулха байһыень, мүн амгалан тайбан һуудалтай арад зониие үгы хэхэ байһыень, тэрэшэлэн томо томо городуудые, материальна болон оюун ухаанай культурын центрнүүдые усадхаха байһыень **хараадаа абан,**

атомна, водородно буу зэбсэгые хорихо гээшэ эб найрамдалые хамгаалха зорилготой, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гол ёһонуудтай бүрин тааралдаһыень **хараадаа абан,**

атомна, водородно буу зэбсэгые гүрэнүүдэй буу зэбсэгэй тооһоо гаргаад, тэрэниие огтолон хорихо, мүн бүтээгдээд байһан энэ зэбсэгые үгы хэхэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооe болон юрын буу зэбсэгые хороохо тухай асуудалые огтолон шиидхэхэ тушаа асуудалаар хэлсээ хэхэ арга боломжые туйлаха хэрэгтэ **туһа хүргэхэ зорилгоор,**

атомна, водородно буу зэбсэгые түрүүшын үедэ саг зуура хэрэглэхэгүй тухай уялга абаад, хожомынь табан жэлэй гүйсэһэнэй һүүлээр буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар бүхы оронуудай хабаадалгатайгаар уласхоорондын хэлсээнэй туйлагдаагүй гээшэ һаань, ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэһээ арсаха тухай гүрэнүүдэй зүгһөө уялга абаха тушаа асуудалые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида дахин хаража үзэхыень бүхы гүрэнүүдые **уряална.**

Гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха тухай деклараци

Генеральна Ассамблей,

бүгэдэниитын амгалан байдалые бэхижүүлхэ, ямаршье ниитын байгуулалтатай байгаа һаань — илгадгүй, мүн гүрэнүүдэй хоорондо хани барисаа байгуулха гээшэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тоолоод,

мүн гүрэнүүд хоорондоо харилсахадаа, иимэ гол ёһонуудые һүүлэй үедэ баримталдаг болоо гэжэ ханаяар **тэмдэглээд:**

1. алишье оронойнгоо газарта гар хүрэхэгүй, эрхэ сүлөөень хүндэлхэ;

2. бэе бэедээ добтолхогүй;

3. экономическа, политическэ болон идеологическа талаар ямар нэгэн шалтаг барин, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохогүй;

4. тэгшэ эрхэтэйгээр, бэе бэетэйгээ аша туһатайгаар харилсаха ба;

5. эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо;

эдэ бүхы гол ёһонуудые гүрэн бүхэнэй баримталдаг гээшэ һаань, уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдал һулаpуулха, уласхоорондын холбоо харилсаа үргэдхэхэ талаар айхабтар ехэ амжалта туйлагдаха байгаа гэжэ **мэдэрэн,**

хоорондоо харилсахадаа эдэ дурсагдаһан гол ёһонуудые баримталхыень, мүн тэдэнэй хоорондо гараһан арсалдаануудые имагтал эбэй ёһоор шиидхэхыень гүрэнүүдые **уряална.**

Уласхоорондын хиналта доро атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые болюулха тухай деклараци

Генеральна Ассамблей,

атомна, водородно буу зэбсэгэй туршагдажа байһандань дэлхэйн бүхы арадуудай тон ехээр һанаата боложо байһыень **хараадаа абан,**

ядерна буу зэбсэгэй туршалгын болюулагдаа һаань, энэнь атомна, водородно буу зэбсэгые огтолон хорихо хэрэгтэ **түрүүшын ехэ шухала алхам боложо үгэхэ байгаа,** мүн олон түмэн хүнүүдые хюдаха бүри хүсэтэй иимэ, шэнэ, хүн зониие олоорнь хюдаха буу зэбсэгые һайжаруулан зохёохо хэрэгтэ зарим тэды һаад бэрхэшээл ушаруулха байгаа гэжэ **тоолоод,**

мүн эдэ буу зэбсэгэй туршалганудай үргэлжэлүүлэгдэхэдэ, хүн зоной амидаралда, бэе махабададань ехэ аюул тохёолдуулагдаха байна гэжэ **тэмдэглэн,**

ядерна буу зэбсэгэй туршалгын болюулагдахада энэ аюул усадхагдаха байгаа, гадна энэнь амгалан тайбан байдалтай болохые хүсэжэ байһан бүхы дэлхэйн арадуудай эрмэлзэлгэдэ, мүн хүн зондо энэрхы һайн сэдьхэлтэйгээр хандаха зорилготой Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гол ёһондо таараха байгаа гэжэ **хараадаа абан,**

атомна, водородно буу зэбсэгые туршажа байһан гүрэнүүдые, энэ буу зэбсэгээ туршахаяа болихо тухай хэлсээ хойшолуулангүйгөөр иимэ гуримуудай үндэһөөр баталан абахыень тэдэниие **уряална:**

1) 1958 оной январиин 1-һээ эхилэн, хоёр—гурбан жэлэй болзортойгоор туршалгануудые болюулха;

2). атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые хорюулха талаар гүрэнүүдэй абаһан уялгаяа зүбөөр дүүргэжэ байхын хойноһоо хинаха уласхоорондын комисси байгуулха; тэрэнэй хүтэлбэри доро СССР-эй, США-гэй, Англиин болон тэрэнэй эзэмдэжэ байһан нютагуудай, Номгон далай шадар, тэрэ тоодо Австралида бэе бэеһээн хиналтын постнуудые байгуулха.

атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые болюулха тухай хэлсээндэ гар табилсахыень бусад гүрэнүүдые **уряална.**

Манай республикын һонин

Улан-Удын горпромторгын 1-дэхи магазин соо бүд худалдаха таһаг нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эсхэгшэ Ф. С. Горбунова тэрэ таһаг соо хүдэлмэрилжэ байна. **З. Веснинагай фото.**

Улаан тугта агрегат

Амяарлан хуряагдаһан үргэн нэмжээ шэниисын тэг дунда Улаан туг наранай туяада налбуулан, Андрей Оксохоевой «С-4» комбайн таряа хуряана. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг комбайнернуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комсомол хүбүүн Андрей Оксохоев түрүүлээд, колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Тэрээндэ мүн 150 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаа. Тракторист Санжимитып Цыренов комбайнер Намжил Доржиев хоёр «С-6» комбайнаар нормоёо энэ үе соо 200 процент дүүргэжэ, хоёрдохи һуурида гараба. Энэ агрегадта колхозой правлени 200 түхэриг мүнгэн шан барюулба.

Таряалан дээрэ 6 комбайн хүдэлнэ. Лафетнэ жаткын машинист Станислав Волков таряа хуряалгын эхилһээр 201 га таряа хадаад, мүнөө тэрэнээ хуряажа байна. Комсомол Мархай Цыремпилов лафетнэ жаткаар тракторист Атанов Аполинарий гэгшэтэй мүн лэ һайнаар хаданад.

Тус колхоз мүнөө гүрэндөө таряа тушаажа байна.

Б. Цырендылыков.

Ярууна.

Таряа авансаар абаба

«Гигант» колхоз Тарбагатайн аймаг соо эгээн түрүүлэн гүрэндөө таряа тушаажа дүүргээ. Хамта дээрээ 3500 центнер таряа тушаагаад. түсэбһөө галуур үшөө 2000 центнер таряа тушааха уялга абанхай.

Колхозой правлени колхознигуудай түрүүшын хахад жэл соо олоһон ажалта үдэрнүүдтэнь 2—2 килограмм таряа авансаар үгэжэ эхилээ. Колхозой түрүү садовод Нефед Андреевич Силифонкин 25 центнер, мал адуулагша Виктор Корнеевич Давыдов ба шубуушан Матвей Дмитриевич Малых 20—20 центнер таряа абахань. **М. Алашкевич.**

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ, 17-дохи номер хэблэгдэн гараба.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн бүлэг соо Үшөөтэйн МТС-эй главна агроном И. Кулик гэгшын «Таряа амяарлан хуряаха аргые үргэнөөр хэрэглэхэ», А. Назаровай «Колхоз, совхоз бүхэниие һайн шанартай үрэһөөр хангаха», Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозой түрүүлэгшэ Я. В. Таюрскиин «Ургасаяа саг соонь хуряае, таряа тушаалгаар гүрэнтэеэ болзорһоонь урид тоосое» гэһэн статьянууд бии.

«Агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэһэн бүлэг соо Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизациин секретарь Г. Дамбаевай «Ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэлгын зарим тэды дүй дүршэл», Д. Шукалын «Полевой стандахи агитпункт», А. Васильевай «Октябриин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан харуулан ойлгуулха агитаци» гэһэн бэшэгүүд оронхой.

«Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо» гэһэн бүлэг соо үнинэй большевик И. Л. Ковалевой «Советүүдэй засагай түлөө» гэһэн хөөрөөн толилогдоо.

«Хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэхэ» гэһэн бүлэг соо фестивальда хабаадаһан Г. Ячменёвагай «Эб найрамдалай, хани барисаанай түлөө» Бүхэдэлхэйн залуушуулай ба студентнэрэй VI фестиваль тухай, мүн бусад материалнууд толилогдонхой.

П. Попов.

Профсоюзай эдэбхитэд грамотаар шагнагдаба

СССР-эй профсоюзуудай 50 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, профсоюзай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө КПСС-эй Заиграйн айкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой грамотаар хэдэн хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаа.

Шанда хүртэгшэдэй дунда Горхоной депогой хүдэлмэришэн Пакулов, Хандагатайн леспромхозой рабочкомой гэшүүн Максимов, Ээрын леспромхозой хүдэлмэришэн Гузанов болон бусад бии.

А. Шергина.

Аман үгын журнал

Һаяхан Баянголой (Баргажан) Культурын байшанда аман үгын журнал гаргалгада зорюулагдаһан вечер болобо. Бүхэдэлхэйн залуушуулай, студентнэрэй VI фестивальда хабаадалсагша комсомол Василий Молонов Москвада хараһан, үзэһэн юумэн тухайгаа, колхозой комсомольско организациин секретарь Л. Раднаев «Баллистическэ ракетэ гээшэ юун бэ?» гэһэн, Е. Харжеева «Бүмбэрсэг дэлхэйе шэнжэлхэ уласхоорондын жэл» тухай энэ вечер дээрэ хөөрэжэ үгөө.

Вечерэй урда тээ КПСС-эй айкомой секретарь Ламажапов «Уласхоорондын байдал» тухай һонирхолтой лекци уншаа.

В. Баторов.

Эд бараа элбэгээр худалдана

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сельпо эд бараа худалдаха түсэбөө һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Гансахан август һарада энэ сельпогой магазинууд эд хэрэглэгшэдтээ 566 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдажа, түсэбөө 100 мянга гаран түхэригөөр үлүүлэн дүүргээ.

Сельпогой гол магазин илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Магазиниие даагша В. А. Матвеева эд хэрэглэгшэдэй захилнуудые тусхай дэбтэртэ бэшэжэ абаад, дүүргэхын түлөө ехээр оролдодог. Магазиндань зохид гуримтай байдаг.

Б. Цыренов.

Һамар, жэмэс ехээр бэлдэнэ

Манай ой тайгын онсо баялиг болохо хушын һамар тээһэн автомашинанууд Бурмонкоопсоюзай базада үдэр бүри ерэжэл байдаг. Хамтадаа 800 гаран центнер һамар тушаагдаа. Бичурын, Кударын, Тарбагатайн, Зэдын аймагуудта һамарай бэлэдхэл эмхитэйгээр ябуулагдана. Бичураһаа 360 центнер, Кудара-Сомонһоо 300 центнер һамар абтаа.

Манай эндэ бэлэдхэгдэһэн һамар Москва, Ленинград болон бусад городуудта эльгээгдэхэ юм.

* * *

Баргажанай аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд үрэ жэмэс бэлэдхэхэ жэлэйнтээ түсэб холо үлүүлэн дүүргээ. Сентябриин 1-нэй мэдээгээр 22400 килограмм алирһан бэлдэгдэһэн юм.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө, түрүү хүдэлмэрилэгшэдөө шагнахын тула тус аймпотребсоюзда 1500 түхэриг мүнгэ гаргашалхыень Бурмонкоопсоюзай правлени зүбшөөгөө.

К. Димов.

Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирэг» колхоз мүнөө жэлдэ үрэ жэмэс ехээр ургуулжа абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: садовод А. П. Шабанова «Ранетка» яблока үзэжэ байна. **А. Мантаевай фото.**

Арадай демократиин оронуудта

Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар Германска Демократическа Республикын правительство ехэ анхарал оролдолго гаргана. Залуушуулай һуралсал[ь] хүдэлмэридэнь, спортдо, мүн амархадань туһалха тухай тусхай хуули һаяха[н] абтаа.

Миттвайда гэжэ нютагта баригдаһан пумаажан бүдэй фабрикын залуу хүдэлмэришэн эхэнэрнүүдтэ 250 һууритай, болбосон түхэлтэй байра һаяхан баригдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ байрын кухни соо. **ТАСС-эй фотохроник[а].**

Хитадай комсомолшуудай организацинууд[ай] хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн

ПЕКИН, (ТАСС). Хитадай комсомолой провинциальна болон городской комитедэй секретарьнуудай зүблөөе Хитадай комсомолой ЦК зарлажа, энэ зүблөөниинь августын 25-һаа сентябриин 5 хүрэтэр боложо дүүрээ. Политическэ һуралсал, мүн ажал хүдэлмэреэ һайжаруулхын түлөө дэлгэрһэн хүдэлөөнэй үедэ залуушуулай дунда идеоло[ги]ческа хүдэлмэри улам эршэм[тэй]гээр ябуулха тухай, тэрэшэлэн [ба]руунай үзэлтэй этэгээдүүдтэй т[эмсэ]сэхэ тухай асуудалнууд зүб[шэ]хэлсэгдээ. Комсомолой ЦК-[ын] секретарьнар Ху Кэ-ши бо[лон] Ло И гэгшэд зүблөөн дээрэ эл[иидхэ]хэлнүүдые хээ.

Чехословакида хүдөө ажахын хамжаанууд улам олошорно

ПРАГА, сентябриин 18. (ТАСС). Чехословакида хүдөө ажахын нэгэдэмэл хамжаануудай (кооперативуудай) тоо улам олон боложо байнхай. Сентябриин түрүүшын хахадта 538 шэнэ хамжаан байгуулагдаа, тэдээнэй мэдэлдэ 45 мянган га газар үгтөө. Чехословакида таряашадай амжалта ехэтэйгээр хамжуулагдажа байһан тухай иимэ тоо баримтанууд гэршэлнэ гэбэл: энэ оной эхилһэнһээ хойшо 2568 хамжаан байгуулагдаа. Харин бүхы 1956 оной туршада оройдоол 1221 хамжаан бии болоһон юм.

Энэ жэлдэ бии болоһон хамж[аа]нуудта 72.213 үмсын ажалтан [ороо]һон байна. Эдэ таряашад 491.90[0 га] газар хамжаануудта оруулаа. [Урда]дань байгуулагдаһан хамжаану[уд]та энэ жэлдэ 52.338 үмсын ажал[]тан орожо, 314.747 га газар ха[м]жаануудай мэдэлдэ оруулһан б[ай]на. Тиигэжэ хүдөө ажахын нэгэ[дэ]мэл хамжаануудай бүхы газар[ай] 800 мянга гаран гагаар энэ жэ[л] нэмээ. Мүнөө үедэ республика[д] тор бүхы дээрээ 10 мянга га[ран] хамжаан бии болонхой.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

ХАРТААБХЫН БАЯН УРГАСА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэл хартаабха ехээр ургуулаа. Эндэхин гектарай 120 центнерһээ бага бэшые абахаар хараална. Гүрэндэ хартаабха тушаажа, 276.960 түхэриг олзо абахань.

Шанаа гэжэ газарта хартаабха хадагалха байра баригдажа, заһагдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Эндэнь хоёр мянга шахуу центнер хартаабха хадагалагдаха юм.

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Жэмһэгэй дунда һургуулиин һурагшад энэ зундаа «Путь Ленина» колхоздо ажаллаа. Һурагшад 3 һарын туршада һайнаар амархынгаа хажуугаар, түрэл колхоздоо ехэ юумэ хэжэ үгөө. Жэшээлхэдэ, 2400 центнер үбһэ сабшаһан ба һүрилһэн, 350 тонно силос дараһан байха юм.

Һурагшад Мылзенова, Гомбоева, Цыденова, Базарова үнеэ һааһан, Базаров, Задбоев, Бартанова гэгшэд мал адуулһан байна.

Эдэнэр колхоздо ажаллаха зуураа, олон юумэ ойлгоо, дүй дүршэлтэй болоо. Жэшээлэн хэлэбэл, тариха үрэһэ бэлдэжэ һураа, элдэб машинануудые, үтэгжүүлгэнүүдые мэдэхэ, таниха болоо.

Эдэ бүгэдые ойлгоһон, мэдэһэнэй ашаар, һургуулида үзэһэн юумэеэ һайн хадуужа абаһан байна бшуу.

УЛААН ТУГ БҮХӨӨР БАРИЖА БАЙНА

«Путь Ленина» колхоз һү һаалгаар аймаг соогоо гүрүү зэргэдэ хоёрдохи һарадаа ябаһаар. Мүнөө һү һаалгаяа һара бүри дээшэлүүлнэ. Энэ колхоз партиин айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг бүхөөр барижа байнхай.

ШЭНЭ ЧАЙНА

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо бэлэг болгон, аймагай ажалшад Хэрэн тосхондоо шэнэ чайнатай болобо.

Энээн соонь нэгэн доро таби гаран хүн эдеэлжэ болохо юм.

ЕХЭ ПЕНСИ АБАНА

Үндэр наһатай болоһон нүхэр Д. Зандеев энэнэй урда 49 түхэриг пенси абадаг байһан аад, шэнэ хуулиин ёһоор һара бүри 300 түхэриг абадаг болоо.

«Би хара багаһаа хойшо кулагуудта ажаллаа һэм. Теэд түхэреэн үдэртөө таба мүнгэ абадаг һэмби. Нохой шэнги туража, нэгэ тохой буланда үхэхэ [...] даа гэжэ хаанта[...] сагай үедэ һана[...] һэм. Харин мү[...] һанаан сэдьхэ[...] дүүрэн байдаг д[...] —гэжэ энэ үб[...] хөөрэнэ.

ҮНДЭР НАҺАТАНАЙ ЖЭШЭЭ

XX партсъез[...] нэрэмжэтэ колх[...] үнэн шударг[...] мал харадаг үб[...] хүгшэд олон [...] Элдэнэй дунд[...] Хоборог, Шой[...] Балдановтан ү[...] жэшээтэ хүдэ[...] реэрээ колхоз [...] гоо суурхана.

70 наһатай Х[...] рог, 65 наһа[...] Шойнхор мүнөө[...] хоздоо 3 гэр ба[...] байна.

Энэ мэтээр [...] хоёр нёдондо [...] ажалта үдэр ол[...] юм. Мүн мүнөө[...] олохон ажалта [...] олохол байха.

ХАРТААБХА[...] МАЛТАЛСАБ[...]

Хэрэнэй ду[...] һургуулиин һу[...] шад занятии[...] һүүлээр XX п[...] съездын нэрэм[...] колхоздо хам[...] сажа, арба г[...] гектар харта[...] малтаа.

Табадахи, арб[...] хи классуудай [...] рагшад иланг[...] эдэбхитэйгээр аж[...] лаһан байна.

А. Мангатхано[ва].

«Красное знам[я]» газетын редак[то]рай орлогшо.

Республикын 14-дэхи техникум

Мяха, һүнэй промышленностиин техникум манай республикада шэнээр нээгдэжэ, 14 техникумтэй болобобди. Энэмнай Сибирь болон Алас Дурна зүгэй мяха, һүнэй промышленностьда ажаллахаар тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ зорилготой юм. 1957 оной апрелиин 24-дэ РСФСР-эй Мяха, һүнэй промышленностиин министрын захиралтаар иимэ техникум эмхидхэгдээ.

Мяха-һүнэй тус техникум — шэнэ техникум малай, шубуунай мяха хэрэглэхэ техник-технологуудые, мяха ба һүнэй промышленностьда ашаглагдадаг машина зэмсэгүүдые шудалһан техник-механигуудые бэлдэхэ тусхай хоёр таһагтай.

Түрүүшынгээ, 1957 — 1958 онуудай һуралсалай жэлдэ шэнэ техникум 120 һурагшадые абаба. Тэдэнэй 60-ниинь долоон классай, нүгөө хахадынь—арбан классай һургуулитай. Техникумэй түрүүшын хэшээлнүүд эхилээд, юрэнхы электротехникэ, металлнуудай технологи, зураг, амитадай доторой бүрилдэл, политэкономи гэхэ мэтээр лекци шагнажа байна. Олон жэлдэ багшалһан дүршэлтэй, юрэнхы болон тусхай эрдэм бэлэдхэлтэй, мэргэжэл ехэтэй багшанар эндэ хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, техникумэй директорые һуралсалай талаарнь орлогшо нүхэр В. А. Волынкин инженер-механигай мэргэжэлтэй юм. Нүхэр Волынкин, Улан-Удын мяха-консервын комбинадта өөрынгөө мэргэжэлээр хэдэн жэл хүдэлһэн байха юм. Амитадай доторой бүрилдэл ба дистологи заадаг багша Р. К. Бессилина энэ техникумдэ багшалхынгаа урда тээ хэдэн жэлэй туршада Улан-Удын мяха, консервын комбинадта ветеринарна врачаар хүдэлһэн, тусхай училищида олон жэл багшалһан байгаа. Н. М. Баженов мүн лэ олон жэлдэ электротехникэ зааһан дүршэлтэй багша юм.

Гэхэтэй хамта, техникумдэ һураһан студентнүүдэй олонхинь хэдэн жэл үйлэдбэридэ хүдэлмэрилһэн дадал дүршэлтэй хүнүүд байдаг. Жэшээлхэдэ, гансахан Улан-Удын мяхаконсервын комбинадай 20 хүдэлмэришэд дүршэл, бэлэдхэлээр ехэ байһанаа экзаменай үедэ харуулаа. Тэдэнэй дундаһаа Иван Иванович Некрасовые абаад үзэе. Энэ нүхэрэй дунда һургуулида һуража байтарнь дайн болоһон юм. Иван Иванович Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадажа, фашистнуудтай эрэлхэг баатараар тэмсэжэ ябатараа 1943 оной үбэлэй туллалдаанай үедэ хүндөөр шархатаһан байна. Гарайнгаа, нюдэнэйнгөө гэмтэбэшье, зоригоо хухараагүй. Түрэл Улан-Удэдээ бусажа, түмэрзамшадай училищида үйлэдбэриин һуралсалай мастер болоһон байгаа. Хожомынь бэеынгээ хүсэд һайжархада, Улан-Удын мяха-консервын комбинадта 11 жэл хүдэлмэрилөө.

Шэнэ техникумэй студент Н. В. Рогалев баһал тиимэрхүү намтартай. Комбинадта хүдэлхэ зуураа хүдэлмэришэн-залуушуулай һургуулида һуража, долоон класс дүүргээд, техник-механигай мэргэжэл олохын тула техникумдэ ороо. Амжалтатайгаар ажалладаг хүдэлмэришэд А. Д. Копылов, В. А. Анищенко, И. С. Ветошников болон бусад техникумдэ ороод, эрдэм шудалжа мэргэжэл олохо зорилго табинхай.

Студентнүүдэй номоо һайнаар үзэхэ бүхы арга боломжо хангагданхай: уужам һаруул классууд, дүршэлтэй багшанар эндэ бии. Физикын, электротехникын кабинедүүд түхеэрэгдэжэ байна. Мүн химическэ лаборатори бии болгогдохо юм. Бүри һаяар, байгша оной декабрь һараһаа эхилжэ, шэнэ техникумэй студентнүүд дүршэлтэй мэргэжэлтэдээр олон, элдэб түхеэрэлгээр элбэг, Улан-Удын мяха-консервын комбинадта ажалай практика гараха түсэбтэй.

— Шэнэ техникумэй эмхидхэгдэһэн ушар Улан-Удын мяха-консервын комбинадта илангаяа ехэ удхашанартай,— гэжэ комбинадай директор нүхэр К. А. Карасев хөөрэнэ.— Юундэб гэхэдэ, манай комбинат тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдые эндээ бэлдэдэг болохо, мэргэжэлтэдээр дуталдахаяа болихо байна.

Шэнэ техникум нээгдэжэ хүдэлмэреэ эхилбэшье, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл бии байһаар. Зүгөөр техникумэй дирекци болон багшанарай коллектив, мүн Бурят-Монголой Совнархозой тусхайта таһагууд энэ шэнэ техникумээ ажахыда шухала мэргэжэлтэдые бэлдэдэг һайн гуламта болгохонь лабтай.

Хоёр жэл болоод, түрүүшын мэргэжэлтэд байра дээрээ бэлдэгдэһэн шэнэ техникум дүүргэжэ, республикынгаа мяха, һүнэй промышленностиин предприятинуудта эльгээгдэхэнь гээшэ.

Мяха, һүнэй промышленностиин техникумэй директор нүхэр П. Я. Стужин иигэжэ мэдүүлнэ:

— Манай техникумэй, бүхы багшанарай гол зорилго юуб гэхэдэ, эрдэм мэргэжэлтэй, Эхэ орондоо үнэн сэхэ мэргэжэлтэдые олоор бэлдэхэ хэрэг болоно. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада манай багшанарай оролдолго хэшээл гаргахань лабтай.

Н. Молчанова.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВА

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — —24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 0566. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 1161